

ΕΤΕΡΟΠΤΩΤΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

Πότε ένας προσδιορισμός είναι ετερόπτωτος:

Ένας προσδιορισμός είναι ετερόπτωτος, όταν βρίσκεται σε πτώση διαφορετική από την πτώση της λέξης την οποία προσδιορίζει. Στα Νέα Ελληνικά, η συνηθέστερη μορφή του ετερόπτωτου προσδιορισμού είναι ένα **ουσιαστικό** σε πτώση **ΓΕΝΙΚΗ**, το οποίο προσδιορίζει ένα άλλο ουσιαστικό (που όμως βρίσκεται σε διαφορετική πτώση).

π.χ. Ο Περικλής, ο γείτονας του Βαγγέλη, τηλεφώνησε πριν λίγο.

Η λέξη “του Βαγγέλη” προσδιορίζει τη λέξη “ο γείτονας”. Πρόκειται για ετερόπτωτο προσδιορισμό, καθώς ο προσδιορισμός “του Βαγγέλη” βρίσκεται σε πτώση γενική ενώ η λέξη την οποία προσδιορίζει (δηλαδή η λέξη “ο γείτονας”), βρίσκεται σε πτώση ονομαστική.

Ποια είναι τα είδη των ετερόπτωτων προσδιορισμών:

Οι ετερόπτωτοι προσδιορισμοί διακρίνονται στα παρακάτω βασικότερα είδη:

1. Γενική κτητική

(δηλώνει τον κτήτορα, αυτόν στον οποίο ανήκει κάτι)

π.χ. Τα πόδια του αλόγου είναι πολύ δυνατά και γυμνασμένα.

2. Γενική της ιδιότητας

(προσδίδει ιδιότητες όπως διαστάσεις, ηλικία κ.α.)

π.χ. Φτιάξε ένα τετράγωνο με πλευρά είκοσι εκατοστών.

π.χ. Συνάντησε ένα μικρό κορίτσι μόλις δύο ετών.

π.χ. Έβαλα στο βάζο λουλούδια του αγρού.

3. Γενική του περιεχομένου

(δηλώνει αυτό που περιέχει το προσδιοριζόμενο ουσιαστικό)

π.χ. Μπορείς να σηκώσεις αυτό το τσουβάλι άμμου σε παρακαλώ;

4. Γενική διαιρετική

(εκφράζει ένα μέρος από το σύνολο)

π.χ. Φάνηκε η κορυφή του βουνού. ---> Το κομμάτι της κορυφής από ολόκληρο το βουνό.

5. **Γενική υποκειμενική**

(δηλώνει το υποκείμενο που θα υπήρχε εάν η προσδιοριζόμενη λέξη ήταν ρήμα)

π.χ. Η πτώση του τείχους ήταν εντυπωσιακή. ---> Πέφτει **το τείχος**.

6. **Γενική αντικειμενική**

(δηλώνει το αντικείμενο που θα υπήρχε εάν η προσδιοριζόμενη λέξη ήταν ρήμα)

π.χ. Αυτός είναι ο σωτήρας του έθνους. ---> Σώζει **το έθνος**.

7. **Γενική της αιτίας**

(δηλώνει αυτό για το οποίο συμβαίνει αυτό που δηλώνει η προσδιοριζόμενη λέξη)

π.χ. Η χαρά της νίκης ήταν μεγάλη. ---> Χαίρομαι εξαιτίας της νίκης.

8. **Γενική του σκοπού**

(δηλώνει το σκοπό για τον οποίο συμβαίνει αυτό που δηλώνει η προσδιοριζόμενη λέξη)

π.χ. Αγόρασα καινούρια παπούτσια χορού. --->

Αγόρασα καινούρια παπούτσια με σκοπό να τα χρησιμοποιήσω στο χορό.

9. **Γενική της καταγωγής**

(δηλώνει τη σχέση καταγωγής ή συγγένειας)

π.χ. Η κόρη του Περικλή.

10. **Γενική του δημιουργού ή του δράστη**

(δηλώνει αυτόν ο οποίος δημιουργεί αυτό που δηλώνει η προσδιοριζόμενη λέξη)

π.χ. Η Ιστορία του Θουκυδίδη. ---> Η Ιστορία που συνέγραψε ο Θουκυδίδης.

11. **Γενική του τόπου**

(δηλώνει τον τόπο όπου συμβαίνει αυτό που δηλώνει η προσδιοριζόμενη λέξη)

π.χ. Η συνθήκη της Λωζάνης. ---> Η συνθήκη που υπεγράφη στη Λωζάνη.

12. **Γενική του χρόνου**

(δηλώνει το χρόνο κατά τον οποίο συμβαίνει αυτό που δηλώνει η προσδιοριζόμενη λέξη)

π.χ. Τεχνοτροπία της Αναγέννησης. --->

Η τεχνοτροπία που εμφανίζεται κατά την περίοδο της Αναγέννησης.